

Styreleders tale til årsmøtet 2023

Vegard Smenes

Ordførere, utsendinger, ansatte, eiere og gjester:

Velkommen til årsmøtet 2023! Spesielt vil jeg ønske dere som er nye årsmøteutsendinger velkommen, kom med nye tanker - utfordre, bidra i ordskiftet!

Vi har i år tyvstartet årsmøtet med åpent digitalt fagmøte. God presentasjon fra avlssjef Håvard Tajet og godt oppmøte ga en god ramme for et interessant møte der litt av intensjonen var å gi flere innblikk i litt av jobben som gjøres i Geno, og forhåpentligvis også bidra til engasjement.

Årsmøte- en arena for meningsutveksling, refleksjon, gode samtaler, korte tanker og lange tanker- jeg vil oppfordre dere til å bruke årsmøtet, ta deres plass som tillitsvalgte- så må vi alle sammen bidra til at vi har god takhøyde med hjerterom og konstruktivitet for å bidra til at Geno og NRF kua når enda lengre.

Årets årsmøte blir holdt på Gardermoen, vanligvis har vi holdt møtet på Hamar i nærheten av vårt hovedkontor. I grove trekk handler det om kostnadsfokus og da med en tanke på at vi skal utnytte tida sammen uten at vi må bruke ekstra tid og ressurser på overnatting og reise. Vi må utfordre oss sjøl på hvordan vi bruker våre ressurser på vei mot de mål vi setter oss, det skal jeg komme tilbake til.

NRF avlen leverer

NRF avlen er en viktig samarbeidssuksess, jeg er takknemlig for alle som bidrar og har bidratt i lang tid, og jeg er veldig takknemlig for resultatene vi oppnår! Genetisk framgang i 2022 endte på hele 5,2 indekspoeng. Det her er resultater som den norske bonden og våre globale kunder vil nyte godt av i tida framover. Disse resultatene vil gi oss større konkurransekraft som vi igjen kan utnytte til å oppnå enda sterkere framgang for NRF kua, en framgang vi ikke har råd til la være å jage i stort tempo. Nytt avlsmål er med på å sikre riktig retning. I tillegg blir god dialog med TYR om kjøttfegenetikk viktig for oss framover.

Vi investerer for å rigge Geno for framtida. Vi har i løpet av forrige år bygd nytt kalveisolat i nærheten av vår testingsstasjon på Øyer, vi ser allerede nå at generasjonsintervallet kryper nedover. Fjøs en er tatt i bruk, fjøs to skal vi bruke til et åpningsarrangement den 30. mars før vi tar det i bruk. Det er viktig for oss å vise fram det gode arbeidet vi gjør, og vi håper dette blir godt mottatt av folk i og utenfor næringa.

Når årsmøtet trommes sammen neste år, vil Geno ha nådd et nytt nivå når det gjelder oppstalling av oksene våre. Vi er i gang med bygging av nytt oksefjøs der oksene får enkeltbinger. En mer effektiv produksjon, bedre sædproduksjon med høyere kvalitet, bedre HMS og bedre dyrevelferd er stikkord på noe av det vi vil oppnå. I sum blir nytt karantenefjøs og nytt oksefjøs viktig for at vi kan senke generasjonsintervallet ytterligere.

Det at vi går igjennom hvert ledd i produksjonen for å lete etter forbedringsområder er utrolig viktig for at vi skal kunne jobbe effektivt og ikke bli hindret i å ta ut potensial vi ser i drifta. Alle små ting er viktige for å få flyt i arbeidshverdagen, og mitt inntrykk er at de ansatte i Geno er framoverlente og på jakt etter forbedringsområder.

Geno er en god bedrift.

Vi har et selskap og en stab vi som bønder og eiere kan være stolte av, og jeg vil på vegne av den norske bonden takke for innsatsen dere ansatte gjør for å bringe NRF kua og Geno til nye høyder.

Året 2022 har utfordret oss. Omstillingsprosessen i Geno har vært utfordrende for mange av oss, samtidig har den vært viktig for å bidra til å snu skuta og det økonomiske bildet. Jeg vil gi honnør til administrasjon og de ansatte for å stå i det, se etter muligheter og løfte blikket. Vi har også i 2022 merket kostnadsøkning for vår drift, som også resulterte i prisoppgang ut til bonden. Økningen i avlsframgang forsvaret dette på sikt, samtidig skylder vi bonden å stadig lete etter muligheter for å ta ned kostnader både i eierorganisasjon og drift. En av de store kostnadsøkningene kommer fra energi og oppvarming. Her er det jobbet godt med å finne sparetiltak. Vi har boret 12 energibrønner som skal bidra til å senke energibehovet i lab og logistikk på låven på Store Ree. Nylig vedtatt solcelleanlegg skal gi oss ytterligere kostnadsinnsparing.

Det norske markedet er synkende og i endring. Vi må ta høyde for strammere økonomi framover. Vi må tilpasse oss behovene til den norske bonden samtidig som vi øker salget internasjonalt. Salget utenlands har nådd et høyt nivå både på volum og verdi tilbake til selskapet, dette er viktig for å finansiere avlstilltak og utvikling her hjemme. Samtidig får vi gode tilbakemeldinger på at NRF kua fungerer og presterer også i andre land.

Vi har det siste året diskutert eierorganisasjon og kontrollkomite. Med hensyn til bonden som betaler, de ansatte som yter for den norske bonden og et fallende innenlandsmarked er det viktig at vi rigger eierorganisasjonen godt og effektivt, handlekraftig og økonomisk. Styret hadde som mål å komme til årsmøtet med anbefalinger til vedtektsendringer. På grunnlag av innspill utsetter vi forslag til vedtektsendringer. Håpet mitt er at vi lykkes med en levende og effektiv organisering og at de gode ideene for dette kommer fram og blir vurdert. Styret har fortsatt en klar formening om at kontrollkomiteen sin rolle nå er utspilt. For å ikke miste fokus på Geno og NRF i årsmøtet ble vurderinga at vi setter ned en vedtektskomite som skal jobbe mer med dette og at vi med det bruker god tid for å få fram de gode ideene for hvordan vi best mulig kan løse oppgavene framover.

I fjor på denne tiden startet tre-skift på REDX-laben, produksjonen går veldig bra med kvalitet over forventning. Kvaliteten på kjønnsseparert sæd av NRF er i toppklasse, og vi forventer økt salg i tida framover. Slike eksempel viser at oppgavene som tas fatt på i vårt selskap løses på en god måte, det er godt å se og viktig for at vi skal lykkes. Vi har også utvida produksjonsarealet vårt i låven med større og mer effektivt areal for logistikkavdelinga. Her har det også vært en ekstra god innsats fra ansatte med maling og innredning, og resultatet er veldig bra.

Til slutt vil jeg komme med ei oppfordring til oss bønder og tillitsvalgte: bruk anledningene som byr seg til å framsnakke viktigheten av avl på besetningsnivå. God avl gir økonomiske fordeler i fjøset! Kanskje kan vi i løpet av årsmøtet bli enige om et mål for hvor mange bønder hver enkelt av oss skal «verve» til å GS teste for å nå større mål på besetningsnivå og i for hele NRF populasjonen. Sammen bringer vi NRF framover.

Jeg vil trekke frem første halvdel av formålsparagrafen til Geno:

§ 2. Geno sitt formål er å arbeide for bærekraftig utvikling av storfe og landets storfehold. Geno sin kjernevirksomhet er avlsarbeid og utvikling av NRF-populasjonen, samt å tilby inseminering og tjenester i tilknytning til dette.

I tillegg skal Geno drive med forskning, utvikling og formidling innen Geno sine kjerneområder.

Jeg vil tro fokuset hos oss er der, jeg velger å minne oss på det: hvordan kan vi som årsmøte bidra best mulig til å skape verdi for Geno og for NRF det neste året og i årene som kommer? Å skape verdi for Geno kan være så mangt, verdi for bonden, verdi for ansatte, verdi for samfunnet rundt kua vår. Tillit, trivsel, engasjement, fornuftig ressursbruk og økonomisk verdi. Ja, her er inngangene mange og viktige, og vi ønsker deres innspill og innsats.

Takk for oppmerksomheten og godt årsmøte.

Vegard Nils Smenes